

תורתך שאלתי

עיון בפרשת השבוע דרך שאלות ותשובות

בעלון זה מגוון שאלות ועליהן מקבץ תשובות מתוך הספר 'תורתך שאלתי', מבית אחת שאלתי

אחת שאלתי
למדהתי בעניתי ונהניתי

גליון פרשת כי תשא תשפ"ג

קח לך סמים נטף ושחלת וחלבנה (ל, לד)

מדוע החלבנה שריחו רע נמנה עם הסממנים? רש"י: ללמדנו שכשם שהתורה מנתה וצירפה אותו בין סממני הקטורת, כך גם אנו נתייחס ונצרף עמנו בתפילותינו את פושעי ישראל, ולא נדחה אותם.

בצלאל בן אוּרִי בן חור למטה יהודה (לא, ב)

מדוע ציינה התורה בייחוסו גם את סבו? פסיקתא זוטרותא: "שבח לו, שבח לאביו, שבח לשבטו".

חזקוני: בניגוד לאהליאב בן אחיסמך, סבו של בצלאל נכתב בפסוק זה, משום שנהרג במעשה העגל, ומלאכת המשכן באה לכפר על אותו עוון.

ואת המנרה הטהרה ואת כל פליה (לא, ח)

מדוע רק על המנורה כתוב שהיתה טהורה? רש"י: אין כוונת התורה לומר שהיתה טהורה, (בניגוד לכלי אחר שהיה טמא). המילה 'הטהרה' בפסוק זה מדגישה שהמנורה היתה עשויה רק מזהב, בשונה מכלים אחרים שהיו עשויים מזהב, בשילוב מרכיבים נוספים.

חזקוני: משמעות המילה 'הטהרה' בפסוק זה נקיה. נקראה כך משום שלא ניתנו עליה דמים.

ואת בגדי השרד ואת בגדי הקדש (לא, ט)

מדוע 'בגדי השרד' נקראו כך?

רש"י: "יש מפרשים לשון עבודה ושירות. ואני אומר, שהוא לשון ארמי, כתרגום של קלעים, ותרגום של מכבר, שהיו ארוגים במחט עשויים נקבים".

אבן עזרא: מלשון 'פליט ושרידי', משום ששימשו לכיסוי בעת הנסיעה. בהם כיסו את הארון, השלחן, המזבח והמנורה.

ולא יהיה בהם נגף בפקד אתם (ל, יב)

מדוע מזהירה התורה בהקשר למנין בני"י? מדרש אגדה: "כי בכל עת פקודתם צריכים להיות נותנים כופר. מכאן שאסור למנות את ישראל בלי כופר".

רש"י: "שהמנין שולט בו עין הרע והדבר בא עליהם, כמו שמצינו בימי דוד".

העשיר לא ירבה והדל לא ימעט (ל, טו)

מדוע הזהירה על כך התורה?

חזקוני: בתרומה יש גם מרכיב של כפרה. אם יתרמו תרומות שונות זה מזה, הם לא יהיו שווים בכפרה.

דעת זקנים מבעלי התוספות: "שלא יוכל העשיר לומר: חלקי גדול במקדש יותר ממך".

ועשית פיור נחשת וכנו נחשת (ל, יח)

מדוע ציווי זה לא נכתב עם שאר כלי המשכן? בכור שור: הואיל וייעודו הוא רק להכשר מצוה, לרחיצת ידי ורגלי הכהנים, ולכן נמנה לאחר בגדי הכהנים ותיקונם.

ואתה קח לך בשמים ראש מר דרור (ל, כג)

מה ביאור המילים 'בשמים ראש'?

אבן עזרא: "שיוקח הראש מכל בשם, כי הוא הנכבד".

רש"י הירש: בשמים ממין משובח ביותר, כדוגמת 'עם כל ראשי בשמים'.

ויאמר ה' אל משה קח לך סמים (ל, לד)

מהם הסמים?

רמב"ן: המילים 'קח לך סמים' מתייחסות לבשמים של שמן המשחה שנכתבו בפסוקים הקודמים.

אֶת הַשֶּׁבֶת... מְחַלְלֵה מוֹת יוֹמֵת (לא, יד)

מדוע כפל הלשון במילים 'מות יומת'?

רש"י: ללמדנו שאם יש עדים והתראה חייב במיתת בית דין.

אור החיים: אדם זה התחייב בעונש בידי שמים, והרשה הקב"ה לבני אדם להרוג אותו. ביאור המילים 'מות' – הוא בן מוות, 'יומת' – ייהרג על ידי בני אדם.

וַיִּשְׁכְּמוּ מִמִּקְרַת וַיַּעֲלוּ עֵלָת (לב, ו)

מדוע השכימו?

רש"י: "השטן זרזם כדי שיחטאו".

אלשיך: כוונת הערב רב היתה להרשיע ולהחטיא ועל כן כתוב עליהם 'וַיִּשְׁכְּמוּ מִמִּקְרַת', השכימו קום לבטל את תכניתו של אהרון.

וּמֹשֶׁה יָקַח אֶת הָאֶהָל וְנָטָה לוֹ מַחוּץ לַמַּחֲנֶה הַרְחֵק מִן הַמַּחֲנֶה (לג, ז)

מתי משה נטה אהלו מחוץ למחנה?

רש"י: "מאותו עוון והלאה", החל מ"ז בתמוז.

אבן עזרא: משה נבדל מבני ישראל, משום שהשכינה דיברה עמו, לאחר שהוריד את הלוחות השניים, כשהחלו בני ישראל לבנות את המשכן. משה קרא לאהלו 'אהל מועד', משום ששם נועד אתו הקב"ה עד שהוקם המשכן.

רמב"ן: ב"ח בתמוז, למחרת ירידתו מהר סיני.

הגר"א: "זה היה תיכף אחר המעשה".

וּמִשְׁרָתוֹ יְהוֹשֵׁעַ בֶּן נּוּן נָעַר לֹא יָמִישׁ (לג, יא)

מדוע יהושע לא מש מהאוהל?

רש"י הירש: "בתור נער לא מש יהושע מתוך האוהל, דהיינו בתור מי שעדיין בדרך להיות לאיש".

ספורנו: הוא ישב שם כדי למנוע כניסת אנשים. המקום שימש למקום התגלות לשכינה ובאותה עת היו כולם נזופים.

מלבי"ם: משום שנפלה על יהושע חרדה בעת שהתנבא משה. כוחות גופו התבטלו ולא היה בכוחו למוש מתוך האהל ולשוב אל המחנה, הוא לא יכל לזוז ממקומו.

הנצי"ב מוולוז'ין: "שהיו עסקיו לעמוד על תורה שבע"פ, שהיה כמעין הנובע באהל משה, ולא רצה להפנות משקידת למודו לשום דבר".

וְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה פְּנִים אֶל פְּנִים (לג, יא)

מה ביאור 'פנים אל פנים'?

פסיקתא זוטרתא: "מתוך הענן היה מדבר עמו פה אל פה".

רבינו בחיי: "שאינן אמצעי ביניהם, כן היה דבור האל-ל יתעלה עם משה בלתי אמצעי, וביאר הכתוב הזה מעלת נבואתו של משה, שהיתה בלא אמצעי, מה שאין כן בשאר הנביאים".

ספורנו: "ולא נופל וגלוי עינים אבל בעודו משתמש בחושיו", בניגוד לכל הנביאים שהתנבאו תוך תרדמה, משה התנבא כשהוא עירני ובהכרה מלאה.

וַיֵּשֶׁב הָעָם לְאָכֵל וְשָׂתוּ וַיִּקְמוּ לְצַחֵק (לב, ו)

מה משמעות המילים 'ויקמו לצחק'?

רש"י: "יש במשמע הזה גילוי עריות, כמו שנאמר 'לצחק ביי, ושפיכות דמים, כמו שנאמר 'יקומו נא הנערים וישקו לקפנינו', אף כאן נהרג חור".

רמב"ן: הם ישבו ביחד לאכול, לשתות לשכרה, כפי שעושים בחגים ובמועדים. לאחר מכן קמו לצחק בעגל ולשמוח.

לקבלת הגיליון נא לשלוח את המילה 'מעוניין'

במייל Office@shaalti.co.il; בוואטסאפ 052-9453811

את הקושיות תשאירו לליל הסדר!

כי ישאלך
ההגדות שיעשו לכם סדר בליל הסדר!

מאת המחבר:

הרב חגי ולוסקי

מעל 500 שאלות (כ-100 שאלות בהגדה לילדים) ועליהן לקט תשובות תמציתי ממפרשי התורה וההגדה.

מאפשר ומסייע לעורך הסדר לשתף את המסובים בקיום מצוות סיפור יציאת מצרים בדרך של שאלות ותשובות

הזמינו עכשיו והמשלוח בדרך אליכם:

היכנסו לאתר: shaalti.co.il
 במייל: office@shaalti.co.il
 בטלפון: 058-3213811
 בוואטסאפ: 052-9453811

עוד ספרים מביית: **אחתי שאלתי**
למדרות נעניות ונדרניות